

Aan het College van
Burgemeester en Wethouders van Midden-Drenthe
t.a.v. de heer B. Roorda
Postbus 24
9410 AA Beilen

Onderwerp: *Advies Wmo-raad op Concept Actualisatienota Mantelzorgbeleid en Vrijwillige
Ondersteuning*

In afschrift aan Raadscommissie Zorg en Welzijn

Westerbork, 11 mei 2015

Geacht college,

Via uw brief van 1 april 2015 ontvingen we het verzoek u voor 12 mei te adviseren over genoemde conceptnota.

In deze brief treft u onze reactie aan. Eerst wordt een aantal algemene opmerkingen geplaatst. Vervolgens wordt per hoofdstuk op de inhoud van de nota ingegaan.

Opmerkingen algemeen

Bij het lezen van de nota en het tot ons nemen van de inhoud constateren wij dat de opzet helder is en doelgericht. De inhoud is goed leesbaar.

Uit de nota blijkt hoe belangrijk het is om mantelzorg te herkennen, erkennen en te waarderen. De inzet van mantelzorgers verdient steun en waardering van de overheid.

Heel veel mantelzorgers maken zich op dit moment zorgen over de veranderingen in de zorg. Het is belangrijk dat de gemeente hun inzet serieus neemt; ze hebben goede informatie nodig.

Voor wat betreft de acties vinden wij dat ze vaak het karakter hebben van uitgangspunten. Indien op basis van deze uitgangspunten concrete acties worden omschreven, zou dat de verduidelijking van de nota ten goede komen.

Graag zien wij nog een overzicht van de geslaagde acties tot nu toe, aangekondigd in par. 8.3 van de nota 2013 – 2017.

Het Contactpunt Mantelzorg (CPM) wordt een aantal keren genoemd. Het CPM speelt een belangrijke rol en het is daarom gewenst de inzet en organisatie van zijn activiteiten te beschrijven.

Wij vragen van u extra aandacht voor GGZ-cliënten, met name ook voor hun veelal jeugdige mantelzorgers.

Er zal in veel gevallen sprake zijn van een 'overlap' in Huishoudelijke hulp, mantelzorg en persoonlijke verzorging. Hoe is in dit verband de relatie gemeente – zorgkantoor?

Wij geven u in overweging een budget beschikbaar te stellen ter bevordering en realisatie van innovatieve activiteiten die bijdragen aan het bereiken en ondersteunen van mantelzorgers (Innovatiefonds informele zorg). Het gaat dus niet om reguliere activiteiten, die nu al worden uitgevoerd. Bij onze opmerkingen betreffende de hoofdstukken gaan we daar nog nader op in.

1. Inleiding

Aan de actualisatie in essentie zouden we als 4^e willen toevoegen:
"het toenemende belang van vrijwillige ondersteuning en respijtzorg."

2. Gemeentelijk Beleidskader

Zoals hier beschreven gelden de doelstellingen en uitgangspunten van het Beleidsplan 2013-2017 dus nog steeds.

Wij zijn met u van mening dat de doelgroep jonge mantelzorgers hieraan toegevoegd dient te worden.

Over de raming van de aantallen mantelzorgers (althans volgens CBS publicatie 2010) in Midden-Drenthe hebben wij onze bedenkingen. Uitgaande van de gepresenteerde cijfers en na nadere analyse zou blijken dat bijna een kwart van de inwoners mantelzorger is en per 14 gezinnen een zwaar of overbelaste mantelzorger. De vraag is of dit klopt.

U schrijft ook dat veel mantelzorgers niet bekend zijn; een reden te meer om de werkelijke aantallen in Midden-Drenthe te achterhalen.

Preventie en overbelasting.

Het blijft van belang om mantelzorgers op te sporen en te herkennen. Hierdoor kan tijdig de steun worden gegeven die nodig is

Professionals, huisartsen, kerken (diaconieën), maatschappelijk werk en welzijn kunnen daarvoor ook worden benaderd.

Gemeentelijk mantelzorgbeleid.

In welk beleidsplan wordt de mantelzorgondersteuning op zowel macro- (beleidsniveau) als micro niveau (ondersteuningsplan mantelzorger zelf) opgenomen?

Bij die ondersteuning dient concreet te worden aangegeven welke maatregelen van toepassing zijn.

Daarbij noemen wij ook het ondersteunen en faciliteren van vrijwilligers en de rol van beroepskrachten.

3. Mantelzorg

Om een beter beeld te krijgen van de behoeften van de mantelzorger, stellen wij voor een Lokaal Mantelzorgpanel in te stellen.

Bij de omschrijving van mantelzorg en de acties moet voor de mantelzorger duidelijk zijn, hoe mantelzorg in Midden-Drenthe wordt gedefinieerd en wanneer een verklaring van een deskundige moet worden overlegd.

Daarnaast is het wenselijk om te omschrijven wanneer men geen mantelzorger meer is, mede in relatie tot bijvoorbeeld de waardering of het recht op (kosteloze) deelname aan de bijeenkomsten van het CPM. Beschouwt de gemeente b.v. iemand nog als mantelzorger, indien de persoon waarvoor werd gezorgd, wordt opgenomen in een instelling? In de praktijk is dan het "mantelzorgen" meestal nog niet over! Degene die de mantelzorg verleende is dan vaak ook degene die de persoon in de instelling bezoekt en alle aanverwante bezigheden die daarbij horen voor zijn of haar rekening neemt. Ook in instellingen wordt steeds meer beroep gedaan op de mantelzorger.

Terecht is er veel aandacht voor de jonge mantelzorger. Dat blijkt ook uit de acties die u daarbij wilt ondernemen. Wij wijzen wel op het grote belang van opsporing en vroegsignalering.

Mantelzorg kan niet worden verplicht. Kinderen en (schoolgaande) jongeren moeten dus niet worden meegeteld bij zorgindicatie, afgezien van gebruikelijke zorg.

Wanneer en hoe wilt u dan jonge mantelzorgers blijven ondersteunen, versterken en verlichten?

Activiteiten organiseren voor (jonge) mantelzorgers en mogelijke attenties verstrekken is mooi, maar daadwerkelijke ondersteuning en recht op respijtzorg is veel belangrijker.

Zijn er criteria vastgesteld op basis waarvan de mantelzorger in aanmerking komt voor de nog vast te stellen waardering (voorheen: het ...compliment)?

En hoe verhouden deze criteria zich tot de, door de gemeente voorgestelde, definitie/omschrijving van mantelzorger in par. 3?

Mantelzorgers maken extra kosten. Is het zo dat mantelzorgers zich het meest gewaardeerd voelen door een vast geldbedrag? De mantelzorger zal blij zijn met 'een gebaar' van de gemeente in de vorm van een waardering.

Als dan toch nader onderzoek, waarvan de kosten maar liefst € 6000 bedragen, wordt gedaan naar de vorm van waardering dient ook de eventuele werkgever te worden betrokken.

4. Vrijwillige ondersteuning en respijtzorg

Het gestelde over ondersteuning en respijtzorg wordt onderschreven.

De gemeenschap dient alert te zijn op overbelaste mantelzorgers. Beter is dat overbelasting wordt voorkomen. Om dat te bereiken is het ook nodig de mogelijkheden voor vrijwillige hulp en respijtzorg veel beter bij de burger onder de aandacht te brengen. Bij de keukentafelgesprekken moet ook worden gelet op de belasting van eventuele mantelzorgers. Inzet van en het aandeel mantelzorg moeten duidelijk en expliciet worden vermeld in het arrangement, dat wordt opgesteld na het onderzoek. De inzet (hoeveelheid van taken) moet goed worden afgestemd met professionele zorg.

Wij adviseren u een soort van "PR-offensief" uit te voeren over de beschikbare mogelijkheden voor ondersteuning en respijtzorg en de manier waarop men deze kan verkrijgen.

Ondersteuning en respijtzorg moeten beschikbaar zijn en goed toegerust. Kunt u in kaart brengen op welke wijze of door welke organisaties deze zorghulp verstrekt kan worden?

Terecht benadrukt u het belang van deskundigheidsbevordering en begeleiding van vrijwilligers. Is in uw optiek de blijvende begeleiding door een vast iemand een professional? Werving en begeleiding van vrijwilligers kost tijd en geld. Wij juichen het toe dat u hiervoor budget beschikbaar stelt.

Wij adviseren u een goed plan op te stellen waarin wordt aangegeven hoe ondersteuning, waardering en respijtzorg vorm krijgen en op welke wijze de burger hierop een beroep kan doen.

5. Mantelzorg en Ruimtelijke ordening

Met belangstelling nemen wij kennis van de mogelijkheden op dit gebied en wachten aanvullend beleid af.

Graag vernemen wij van u de huidige behoefte aan tijdelijke mantelzorgwoonruimte voorafgaand aan het formuleren van aanvullend beleid.

6. Wat is er zoal gebeurd de afgelopen periode?

Wij nemen kennis van lopende acties van Welzijnswerk Midden-Drenthe, het Contactpunt Mantelzorg en gemeente.

Is er alleen oriënterend gesproken met Friesland Campina; er zijn toch veel meer bedrijven binnen onze gemeentegrens?

Op basis van welke criteria wordt bepaald of de inzet van mantelzorger en/of vrijwilliger al dan niet wordt meegenomen per aanbesteding? Mantelzorg is geen verplichting en is daarmee een 'variabele' in het aanbesteding- en inkoop proces. Het al dan niet laten mee wegen van deze inzet brengt het risico van overbelasting van (met name) de mantelzorger met zich mee.

Ons advies is de inzet van mantelzorger en vrijwilliger niet op te nemen in het aanbestedingsbeleid.

Van de gemeente zelf mag een voorbeeldfunctie worden verlangd, dus zeker ook een mantelzorg-vriendelijk personeelsbeleid. Nu de wensen en behoeften voor mantelzorg onder het eigen personeel zijn gepeild, dringen wij er op aan om zo spoedig mogelijk het erkenningcertificaat mantelzorg-vriendelijke gemeente te verkrijgen.

7. Financiën

Aangegeven is welke bedragen landelijk beschikbaar zijn/worden gesteld voor mantelzorg. Wat betekent dat voor de hoogte van de bedragen die de gemeente Midden-Drenthe hiervoor ontvangt? En zijn ze geoormerkt?

In deze paragraaf graag alle kosten opnemen die nodig zijn voor ondersteuning contactpunt Mantelzorg en scholing en vervoerskosten van (zorg)vrijwilligers.

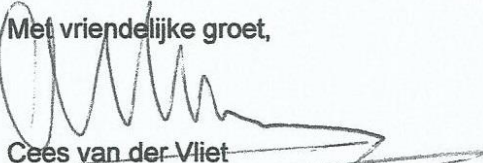
Aan Welzijnswerk worden extra taken toebedeeld om jonge mantelzorgers beter te bereiken en de respijtzorgmogelijkheden in beeld te brengen. Graag ook hier aangeven hoeveel extra budget hiervoor is benodigd.

Afsluitend

Wij hopen met onze reactie voldoende bouwstenen te hebben aangedragen om de Nota op diverse punten bij te stellen. Wij wensen u daarbij veel succes toe en zien de definitieve nota met belangstelling tegemoet.

Zoals gebruikelijk sturen wij een afschrift van deze brief naar de Raadscommissie Zorg en Welzijn.

Met vriendelijke groet,

Cees van der Vliet
Voorzitter Wmo-Raad Midden-Drenthe

Stichting WMO-raad Midden-Drenthe
Postbus 57
9410 AB Beilen
IBAN NL80 RABO 0373817991